

Visie op Bestuur en Toezicht

september 2022

**WONEN
ZUID**

Algemeen

In de Governancecode 2020 is opgenomen dat iedere woningcorporatie een visie op bestuur en toezicht formuleert. Los van deze verplichting vinden zowel het bestuur als de Raad van Commissarissen het waardevol om vast te leggen hoe vorm en inhoud wordt gegeven aan het besturen van Wonen Zuid en het hierop toezicht houden. Daarbij zijn niet alleen de gemaakte afspraken belangrijk, maar ook het proces waarlangs deze afspraken worden gemaakt, het gesprek erover, een reflectie op de samenwerking, een regelmatige evaluatie en waar nodig een bijstelling. Alleen op deze wijze is er sprake van een goed samenspel, waarbij ieder vanuit zijn rol meerwaarde levert aan het realiseren van de maatschappelijke en volkshuisvestelijke doelen waar Wonen Zuid voor staat.

Visie Wonen Zuid als maatschappelijke organisatie

Wonen Zuid zet zich in voor goede, betaalbare woningen, in vitale wijken en buurten. Daar maken we ons als maatschappelijke organisatie, als woningcorporatie sterk voor. Daar willen we ook het verschil maken. Dat doen we samen, met elkaar. Door te luisteren en te praten. Door samen te werken. Dat lijkt vanzelfsprekend, maar het moet gevoed worden. Door iedereen die met wonen te maken heeft; iedereen binnen Wonen Zuid, én door onze huurders, woningzoekenden en interne en externe stakeholders. Door onze kennis en kracht te bundelen zorgen we voor een prettige woonomgeving. Wonen Zuid maakt het verschil door met een frisse blik vooruit te kijken en daadkrachtig te handelen. Onze missie is dan ook *“Wij helpen mensen te wonen zoals zij wensen binnen de mogelijkheden die zij én wij hebben”*.

Om hieraan invulling te geven willen wij, een betrokken en betrouwbare partij zijn in wijken en buurten. Daarvoor hebben we de afgelopen jaren een stevig fundament gelegd. En de komende jaren blijven we hierop inzetten.

Over de bestuurs- en toezichtvisie

Bij het realiseren van deze belangrijke maatschappelijke en volkshuisvestelijke opgave is goed bestuur en toezicht ('good governance') van grote waarde. Good governance zorgt er namelijk voor dat het bestuur en de Raad van Commissarissen, ieder vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid, slagvaardig en betrouwbaar kunnen handelen. De wereld verandert immers steeds sneller en de complexiteit van vraagstukken – maatschappelijk, politiek en financieel – wordt steeds groter. Dat vraagt een professionele, wendbare werkwijze en visie voor wat betreft, sturing, toezicht, beleids- en besluitvorming.

Voor de inrichting van haar governance staan bij Wonen Zuid de Woningwet, de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen en de Governancecode 2020 centraal. Daarnaast hebben we de

spelregels voor bestuur en Raad van Commissarissen vastgelegd in onze statuten, reglementen en (beleids)visies.

In deze bestuurs- en toezichtvisie beschrijven het bestuur en de Raad van Commissarissen nader hun zienswijze op goed bestuur en goed toezicht bij Wonen Zuid als maatschappelijke organisatie. Deze zienswijze is richtinggevend voor het handelen in de praktijk en gaat uit van duidelijke uitgangspunten bij het interne en externe functioneren. Het bestuur en Raad zijn daarop duidelijk zichtbaar en aanspreekbaar. Om deze zienswijze goed te kunnen plaatsen wordt weergegeven hoe het bestuur en Raad van Commissarissen van Wonen Zuid hun rol- en taakopvatting zien.

Rol- en taakopvatting van het bestuur

Het bestuur van Wonen Zuid bestaat uit één persoon (eenhoofdig bestuur) en is verantwoordelijk voor het besturen van Wonen Zuid en is daarmee ook eindverantwoordelijk voor het functioneren en presteren van de organisatie.

Het bestuur gaat verantwoordelijk en transparant om met het maatschappelijk kapitaal van de organisatie en waarborgt een gezonde financiële positie, zodat de (financiële) continuïteit van Wonen Zuid, en daarmee haar maatschappelijke en volkshuisvestelijke bijdrage, gewaarborgd is en blijft. Dit betekent dat het bestuur (bestuurs)besluiten neemt - veelal in collegiaal overleg met het directieteam - en namens Wonen Zuid het bestuurlijke overleg met gemeenten, huurdersorganisaties en andere stakeholders voert.

Het bestuur zet de strategische lijnen voor Wonen Zuid uit en zorgt voor de realisatie daarvan. Dit gebeurt uiteraard niet alleen, maar met alle medewerkers en gevoed door de interne en externe stakeholders. Ze handelt dan ook vanuit een actieve samenwerkingsrelatie, opereert transparant, is aanspreekbaar op haar handelen en bevordert een integere en open cultuur binnen Wonen Zuid.

Het bestuur geeft leiding aan de organisatie en richt daartoe een professionele werkorganisatie in met een gedegen en doelmatige bedrijfsvoering, passend bij de gekozen strategische visie van Wonen Zuid. Vanuit de principes van zelforganisatie worden de medewerkers veel eigen verantwoordelijkheid gegeven om snel en adequaat te kunnen inspelen op de wensen van de externe en interne klant, nieuwe kansen en bedreigingen. Het bestuur zorgt tegen deze achtergrond ook voor toereikende en goed functionerende risicobeheersings- en controlesystemen. Als werkgever voert het bestuur actief een goed werkgeverschap.

Een uitgebreide taakomschrijving en werkwijze, passend bij de rollen en verantwoordelijkheden van het bestuur van Wonen Zuid, zijn vastgelegd in de statuten en een bestuursreglement.

Rol- en taakopvatting van de Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen van Wonen Zuid heeft verschillende formele rollen en taken.

Als eerste houdt de Raad van Commissarissen toezicht op het bestuur en op het functioneren en presteren van Wonen Zuid. Dat betekent 'aan de voorkant', dat belangrijke plannen van het bestuur door de Raad van Commissarissen worden beoordeeld en goedgekeurd. Dat betekent 'aan de achterkant' dat de Raad van Commissarissen het opereren van het bestuur en het functioneren en maatschappelijk presteren van de organisatie volgt en zo nodig richting het bestuur optreedt. Ook houdt de Raad van Commissarissen oog op de risico's die de realisatie van de organisatiedoelen kunnen bedreigen. De Raad van Commissarissen doet dit vanuit een sterk omgevingsbewustzijn, met oog voor een steeds veranderende maatschappelijke context. De maatschappelijke bedoeling (en opgave) van Wonen Zuid vormt daarbij het vertrekpunt.

De tweede taak van de Raad van Commissarissen is om voor het bestuur als klankbord te fungeren, door met het bestuur te reflecteren op en adviseren over de strategie en belangrijke beslissingen, zoals het plegen van grote investeringen. Het heeft voor de Raad van Commissarissen meerwaarde als de Raad vroegtijdig op bepaalde ontwikkelingen wordt meegenomen. De Raad kan ook zelf proactief maatschappelijk relevante thema's agenderen. Zo mogelijk wordt hierop ingegaan tijdens expertmeetings, zodat er voldoende ruimte is voor een bredere benadering van bepaalde thema's.

Als derde taak oefent de Raad van Commissarissen richting de bestuurders de werkgeverstaken uit. Het gaat vooral om het benoemen en ontslaan het bestuur, het bepalen van hun arbeidsvoorwaarden, het voeren van de jaarlijkse evaluatiegesprekken en het bevorderen van ontwikkeling van het bestuur. Dit om een bestuur te hebben dat past bij de vraagstukken, van vandaag én (over)morgen, waar Wonen Zuid zich voor gesteld ziet.

De vierde taak van de Raad van Commissarissen is die van netwerker van de corporatie, zijnde de verbinding tussen de corporatie en de (snel veranderende) samenleving. Hierbij gaat het om het tijdig signaleren van ontwikkelingen in de lokale/regionale omgeving, de volkshuisvestingssector, politiek e.d.. De Raad van Commissarissen neemt hierin een open en actieve houding aan. Ze weet wat er speelt, is bekend met de belangrijkste stakeholders en is (maatschappelijke) aanspreekbaar op de resultaten van Wonen Zuid, waarbij de Governancecode en de Gedragscode Integriteit niet uit het oog worden verloren.

Om een goede invulling te geven aan deze brede rol- en taakopvatting heeft de Raad van Commissarissen vier commissies ingesteld, te weten: Auditcommissie, Commissie Vastgoed & Wonen, Werving- & Selectiecommissie en Renumeratiecommissie. Deze commissies brengen verdieping aan in de discussie binnen de Raad en met het bestuur en bereiden de uiteindelijke besluitvorming van de Raad van Commissarissen voor.

Een uitgebreide taakomschrijving en werkwijze, passend bij de rollen en verantwoordelijkheden van de Raad van Commissarissen van Wonen Zuid, zijn vastgelegd in de statuten, een reglement van de Raad van Commissarissen en de reglementen van de verschillende commissies.

Raad van Commissarissen als team

Waar het bestuur formeel functioneert als een eenhoofdige orgaan, treedt de Raad van Commissarissen op als één geheel, als team. Tegen deze achtergrond is het belangrijk dat de diversiteit in de Raad van Commissarissen wordt benut. Commissarissen brengen hun informatie,

kennis en opvattingen in, luisteren met echte nieuwsgierigheid naar elkaar en verschillen van opvatting worden niet uit de weg gaat maar juist uitgediept. Dat alles met als doel om de kwaliteit van de beeld-, oordeels- en besluitvorming in de Raad van Commissarissen te optimaliseren. Iedere commissarissen staat dan ook open voor feedback en ook elkaar geeft men feedback. (Zelf)reflectie is voor commissarissen en voor de Raad van Commissarissen als team essentieel, omdat niemand boven de Raad van Commissarissen staat. Humor tenslotte is smeermiddel voor effectief samen werken, zeker als het moeilijk wordt.

Samenspel tussen bestuur en Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen en het bestuur staan voor dezelfde zaak, beide vanuit een eigen rol en verantwoordelijkheid en in die combinatie van waarde voor waar Wonen Zuid voor staat. Het gaat om de visie van Wonen Zuid, vertaald in beleid en de realisatie daarvan. Dit betekent dat er naast de formele rol- en taakopvattingen een verfijnd samenspel tussen bestuur en Raad moet bestaan. Daarin zijn de volgende zaken van belang.

Vertrouwen

Er wordt gewerkt op basis van vertrouwen. Het gaat als eerste om vertrouwen in de competenties en in de integriteit van de ander. Het is geen blind vertrouwen, maar vertrouwen gefundeerd op informatie en ervaringen. Vragen en incidenten die afbreuk kunnen doen aan het vertrouwen, worden open besproken. Het bestuur en de Raad van Commissarissen zijn niet terughoudend naar elkaar toe en zijn zich ervan bewust dat fouten kunnen en mogen worden gemaakt. Dit betekent ook dat het bestuur z'n onzekerheden en kwetsbaarheden eerlijk en in vertrouwen met de Raad van Commissarissen kan bespreken. Dit is geen teken van zwakte, maar juist van kracht. Er wordt gewerkt vanuit een gemeenschappelijk doel, waarin bestuur en Raad van Commissarissen nadrukkelijk oog hebben voor de belangen van een ander.

Transparantie

Er is sprake van een open relatie tussen het bestuur en de Raad van Commissarissen. Nieuwe ontwikkelingen worden actief door partijen ingebracht, men informeert elkaar (gelijk)tijdig, belangen worden in kaart gebracht en onzekerheden worden benoemd. Dit betekent een open en transparante uitwisseling van kwalitatief goede informatie. Dit houdt ook in dat de gemaakte keuzes navolgbaar en uitlegbaar zijn, hetgeen bijdraagt aan de legitimiteit van Wonen Zuid en haar prestaties.

Positie

Het bestuur en de Raad van Commissarissen brengen elkaar op de juiste wijze in positie. Dit houdt in dat men niet 'op elkaars stoel gaat zitten'; het bestuur bestuurt en de Raad van Commissarissen houdt toezicht. 'Rolvast' is een begrip dat hierbij past. Het bestuur krijgt van de Raad de ruimte om de rol als bestuur adequaat in te vullen en andersom stelt het bestuur de Raad van Commissarissen in staat haar rollen en taken in te vervullen. Dit houdt in dat bestuur en Raad van Commissarissen elkaar op het juiste moment informeren over belangrijke zaken en indien nodig ook in contact brengt met andere partijen (breng- én haalplicht). Het bestuur en de Raad van Commissarissen weten op welk moment wat van elkaar verwacht kan/mag worden.

Verantwoording

Het bestuur legt actief verantwoording af over het gevoerde beleid en de behaalde resultaten. Daarbij houdt de Raad van Commissarissen in eerste aanleg toezicht op het (gevolgde) proces, terwijl de inhoud primair de verantwoordelijkheid is van het bestuur. Vanuit het bestuur is er sprake van een open informatiestroom richting de Raad van Commissarissen, ook over zaken die minder goed gaan. Het is aan de Raad om de rust te kunnen bewaren en niet te snel oordelen.

Stakeholders

De verhouding met stakeholders is situationeel bepaald. Van belang is dat er bij het bestuur en Raad van Commissarissen sprake is van een zelfbewuste houding. Vanuit de visie van Wonen Zuid en de rol- en taakopvatting van bestuur en Raad van Commissarissen wordt een koers gevaren die gericht is op (actieve) samenwerking en verbinding. Daarom zijn bestuur en Raad oprecht geïnteresseerd in de opvattingen en belangen van de stakeholders. Alle activiteiten van Wonen Zuid staan in de juiste balans ten dienste van de maatschappelijke opgave. Wonen Zuid voert dan ook een doordacht en betrokken stakeholdersmanagement.

Ontwikkeling

Het bestuur en de Raad van Commissarissen streven naar een permante ontwikkeling in kennis, professionaliteit en omgang met elkaar. Men blijft elkaar inspireren en uitdagen, om het beste uit de organisatie en elkaar te halen. Daarnaast houden leden van het bestuur en Raad van Commissarissen hun actuele kennis en vaardigheden bij via Permante Educatie (PE), waarbij de PE-verplichting de ondergrens vormt voor opleiding en ontwikkeling.

Tot slot

Jaarlijks evalueren het bestuur en de Raad van Commissarissen hoe het samenspel in brede zin tussen beide organen functioneert. Daarmee is ook deze "Visie op bestuur en Toezicht" een levend document. Nieuwe inzichten, maar ook externe ontwikkelingen zijn van invloed op deze visie en kunnen aanleiding geven tot aanpassing. De jaarlijkse zelfevaluatie van de Raad van commissarissen en de voortgang- en evaluatiegesprekken met het bestuur worden gebruikt om stil te staan bij de bestuurs- en toezichtvisie van Wonen Zuid.